
Kyrkomötet Organisationsutskottets betänkande 2016:2

Volontärfrågor

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas två motioner som rör volontärfrågor. I den ena, motion 2016:11, föreslås ett tillägg om betydelsen av volontärskap i en av kyrkoordningens inledningstexter och i den andra, motion 2016:12, att kyrkostyrelsen ska ges i uppdrag att utforma förslag till en paragraf om volontärkonsekvensanalys i kyrkoordningen, samt att kyrkostyrelsen ska utarbeta ett arbetssätt med volontärkonsekvensanalys inför budgetbeslut. Utskottet föreslår att båda motionerna avslås. Grunden för utskottets förslag är i huvudsak att ideellt engagemang måste växa fram och få sin näring i det egna lokala sammanhanget och inte är betjänt av sådant som kan uppfattas som påbud uppifrån.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2016:11.
2. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2016:12, punkt 1.
3. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2016:12, punkt 2.

Motionernas förslag

Motion 2016:11 av Sven Milltoft, Tillägg till kyrkoordningen om betydelsen av volontärskap

Kyrkomötet beslutar att tredje meningen i tredje stycket i inledningen till andra avdelningen i kyrkoordningen ska ha följande lydelse.

Alla har tillsammans ansvaret för att församlingens grundläggande uppgift blir utförd på ett sådant sätt att volontärmedverkan befrämjas och eftersträvas.

Motion 2016:12 av Sven Milltoft, Tillägg till kyrkoordningen om volontärkonsekvensanalys

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utarbeta ett arbetssätt så att det görs en volontärkonsekvensanalys inför budgetbeslut.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda och återkomma till kyrkomötet med förslag på en paragraf om volontärkonsekvensanalys att införas i kyrkoordningen.

Yttrande från Läronämnden

Läronämnden har yttrat sig över motion 2016:11 i Ln 2016:5y, *bilaga 1*.

Yttrande från andra utskott

Kyrkorätsutskottet har yttrat sig över motion 2016:11 i Kr 2016:3y, *bilaga 2*.

Bakgrund

Volontärfrågor i Svenska kyrkan

Reglering

Volontärer omnämns idag, under benämningen ”frivilliga medarbetare”, uttryckligen på ett ställe i kyrkoordningen, nämligen i inledningen till sjunde avdelningen *Kyrkliga uppdrag och befattningar*. Där anges bl.a. följande.

Kallelsen att föra ut evangelium är given åt hela Guds folk. Alla i kyrkan är lemmar i en och samma kropp. Dopet är den grundläggande vigningen till tjänst i kyrkan och ger delaktighet i kyrkans gemensamma uppdrag. Förtroendevalda, frivilliga medarbetare, anställda och de som vigs till uppdrag inom kyrkans vigningstjänst ska fullgöra de speciella uppdrag som de anförtrotts i solidaritet med Svenska kyrkan och kyrkans tro, bekännelse och lära. Alla står i evangeliets tjänst och under dess auktoritet.

Satsningar inom Svenska kyrkan

Av kyrkostyrelsens skrivelse KsSkr 2016:1 *Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2017–2019*, sidan 18, framgår det att ideellt engagemang finns med som ett viktigt område. Kyrkostyrelsen anger bl.a. följande.

Många människor som idag saknar en närmare relation till Svenska kyrkans verksamhet skulle kunna tänka sig att göra en ideell insats inom ramen för Svenska kyrkans verksamhet, främst inom det sociala området. Dessa människors engagemang, kompetens och nätverk bör tas tillvara och anställda i Svenska kyrkan behöver utbildas i att leda ideella medarbetare med varierande kompetens. Kyrkostyrelsen stödjer ideellt engagemang genom att bidra till och samverka med nätverket Ideellt forum i Svenska kyrkan och Volontärbyrå i Svenska kyrkan som i samverkan med stiftet erbjuder fortbildning, erfarenhetsutbyte och lärande. Detta arbete ska stärkas och utvecklas i samarbete med stift och församlingar särskilt relaterat till flyktingsituationen och minskade ekonomiska resurser. En kyrka med fler ideella krafter kan både berika och förnya verksamheten. Insatser planeras för att stärka de anställda i förmågan att leda ideella medarbetare och bidra till deras kontinuerliga inspiration och fortbildning.

Ideellt forum i Svenska kyrkan är ett samarbete mellan olika inomkyrkliga organisationer. Tillsammans vill man skapa ett nätverk kring delaktighet och engagemang i det lokala församlingslivet och lyfta fram idealitetens betydelse. Målsättningen är att synliggöra församlingens medlemmar som bärare av kyrkans uppdrag. Ideellt forum i Svenska kyrkan har tagit initiativ till en rad kortare och längre utbildningar för att stärka frivillighet och idealitet i det lokala församlingslivet. ”Att leda ideella medarbetare” är en kurs för församlingar som önskar utveckla arbetet kring delaktighet och engagemang. ”Ideellt forums arbetslagsutbildning” är en processutbildning som riktar sig till lokala församlingar som vill utveckla möjligheterna för församlingsbor/medlemmar att engagera sig ideellt i församlingen. Syftet med utbildningen är

att rusta församlingens anställda och förtroendevalda medarbetare till att synliggöra, möjliggöra och utveckla möjligheter till ideellt engagemang i församlingen. Ideellt forum har 28 huvudmän, varav tolv av Svenska kyrkans stift. Ideellt forum ger ut en skriftserie omkring delaktighet och engagemang i Svenska kyrkan. Se vidare www.ideelltforum.se

Ideellt forum ansvarar för *Volontärbyrån i Svenska kyrkan*. Denna ger möjlighet för den som vill engagera sig ideellt att hitta aktuella uppdrag inom Svenska kyrkan. Se vidare www.volontarbyran.org och www.svenskakyrkan.volontarbyran.org.

Paraplyorganisationen *Forum – Idéburna organisationer med social inriktning* är en intresseorganisation för socialt inriktade ideella organisationer i Sverige. Genom politisk påverkan, opinionsbildning, kunskapsutbyte och verksamhetsutveckling vill man förbättra förutsättningarna för ideella organisationer och det ideella engagemanget.

Sedan hösten 2013 bedrivs en verksamhet i Göteborgs stift under namnet *Ung Resurs – volontärår i Svenska kyrkan*. Ung Resurs genomförs som en folkhögskolekurs i samverkan mellan Svenska Kyrkans Unga i Göteborgs och Lunds stift samt Helsingborgs folkhögskola. Under tio månader ges unga vuxna möjlighet att arbeta inom en församling. Verksamheten har sin grund i den tidigare nationella verksamheten *Volontäråret* som innan det avslutades drevs under namnet *Puls – projektarbete av unga för lärande i Svenska kyrkan*.

Stiften har idag gemensamma överläggningar om församlingsinstruktionsarbetet i Svenska kyrkan. I detta sammanhang är det ideella arbetet en aktuell fråga. Det finns också stift som i församlingsinstruktionsarbetet efterfrågar församlingarnas reflektion om det ideella engagemanget.

Avslutningsvis kan nämnas att Svenska kyrkan i utlandet erbjuder volontärplatser i flera församlingar runtom i världen och Svenska kyrkans internationella verksamhet erbjuder också insatser för unga, upp till 30 år, i syfte att skapa mötesplatser och möjligheter till ömsesidigt lärande över gränser.

Tidigare behandling i kyrkomötet

Kyrkomötet 2007 behandlade motion 2007:43 om strukturer för de frivilligas engagemang. Motionärerna föreslog bl.a. att kyrkostyrelsen skulle få i uppdrag att föreslå ändringar i kyrkoordningen som tydliggör kyrkfolkets ansvar och möjlighet att verka inom kyrkan. Kyrkolivsutskottet föreslog i sitt betänkande 2007:11 att motionen skulle avslås mot bakgrund av de insatser som redan gjordes. Utskottet angav också att det ideella arbetet är en församlingsangelägenhet som bör beaktas i församlingsinstruktionen. Kyrkomötet följde utskottets förslag och avslag motionen.

Vid 2011 års kyrkomöte behandlade Kyrkolivsutskottet i sitt betänkande 2011:18 en motion med förslag om att kyrkostyrelsen skulle få uppdraget ”att utarbeta en nationell strategi för hur Svenska kyrkans församlingar ska ges stöd att utvecklas som forum för ideellt engagemang inom kyrkan och i det svenska samhället”. Kyrkolivsutskottet delade motionärernas uppfattning att ideellt engagemang är en viktig del i Svenska kyrkan och en framtidsfråga. Utskottet menade att en nationell strategi var relevant för att ytterligare stärka det goda arbete som sker och föreslog därför att motionen skulle bifallas, vilket också blev kyrkomötets beslut.

I *Årsredovisning för Svenska kyrkans nationella nivå år 2011* redovisade kyrkostyrelsen sina åtgärder med anledning av uppdraget från 2011 års kyrkomöte, KsSkr 2012:2, bilaga 2, sidan 106. Av redovisningen framgår att en förstudie genomfördes under våren 2012. I förstudien pekades på olika åtgärder som behövs för att stift och församlingar ska få ett relevant stöd för det arbete kring det ideella engagemanget som redan pågår. Flera stift hade uttryckt att en nationell strategi

skulle ha föga betydelse om den inte anknyter till redan befintliga arbetsformer och de nätverk som finns och verkar genom Ideellt forum. Man ansåg att ett nationellt stöd till det strategiska arbete som redan pågår är viktigt. Kyrkostyrelsen menade vidare att de behov som redovisades i förstudien anknyter till de fokusområden som styrelsen beslutat om för den nationella nivåns stöd och därför också kan hanteras inom ramen för den nationella nivåns verksamhet. Kyrkostyrelsen angav som sin avsikt att stärka engagemanget i Ideellt Forum.

Kyrkomötet 2011 behandlade även motion 2011:90, rörande frågan om en reglering av volontärpastoral i församlingsinstruktionen. Motionen avslogs efter förslag från Tillsyns- och uppdragsutskottet. Utskottet anförde i sitt betänkande TU 2011:14 bl.a. följande.

Volontärskap och frivilliginsatser gäller primärt sådan verksamhet som är ett utflöde av den grundläggande uppgiften. En särskild pastoral för volontärer ser vi därför inte som nödvändig och inte heller som den bästa vägen för att åstadkomma det som vi ser som motionens intention.

Kyrkomötet 2013 behandlade motion 2013:29 i vilken det föreslogs att frivilligarbetet obligatoriskt ska behandlas i församlingsinstruktionen samt att det ska finnas gemensamma riktlinjer för frivilligarbetet i Svenska kyrkan. Motionen avslogs mot bakgrund av vad Tillsyns- och uppdragsutskottet anförde i sitt betänkande TU 2013:3. Utskottet angav bl.a. följande.

Att det finns engagerade församlingsmedlemmar som på frivilligbasis gör insatser på olika områden är av grundläggande betydelse för Svenska kyrkans identitet. Vi är däremot betydligt mer tveksamma till värdet av sådant som kan få karaktär av påbud uppifrån när det gäller det som uppenbart måste växa fram och få sin näring i det egna lokala sammanhanget.

Inledningstexterna i kyrkoordningen

Kyrkoordningen innehåller två typer av texter. Förutom renodlade rättsregler finns det, till kyrkoordningen som helhet, till dess olika avdelningar och till vissa kapitel, korta teologiska inledningstexter i syfte att ge ett sammanhang och en bakgrund till de efterföljande bestämmelserna. Inledningstexterna tillkom med kyrkoordningen. I sin kyrkoordningsskrivelse (CsSkr 1999:3) framhöll Centralstyrelsen att kyrkoordningen borde utformas och tillämpas på ett sätt som överensstämmer med vad som gällde i samhället i övrigt. Allmänna principer för en demokratiskt uppbyggd rättslig reglering utifrån den givna grunden skulle därför gälla när kyrkoordningen utarbetades. Samtidigt borde, menade man, kyrkoordningen som helhet kunna byggas upp på ett sätt som något skiljde sig från statliga författningar. Centralstyrelsen menade vidare att det var av värde att det framgick direkt av kyrkoordningens utformning att kyrkorätten kombinerade teologi och juridik. Förslaget med inledningstexter avsåg att tydliggöra den teologiska reflektionens primära betydelse för kyrkoordningens innehåll och utformning. I inledningstexten till kyrkoordningen som helhet anges att när bestämmelserna tillämpas ska inledningarna fungera som teologiska motiveringar till bestämmelserna och de kan därmed bli av betydelse för tolkningen. Det är dock inte möjligt att enbart på grundval av vad som står i en inledningstext avgöra vad som gäller rättsligt eller pröva om någon har brutit mot kyrkans ordning. Den gällande ordningen finns i bestämmelserna.

Det tredje stycket i inledningstexten till andra avdelningen; *Församlingarna*, har följande lydelse.

O 2016:2

Församlingen har lokal självstyrelse men är samtidigt en del av ett stift och Svenska kyrkan som trossamfund. Delaktigheten i de döptas och troendes allmänna prästadöme förenar alla i församlingen, vigda och icke vigda. Alla har tillsammans ansvaret för att församlingens grundläggande uppgift blir utförd. Den demokratiska organisationen och kyrkans ämbete eller vigningstjänst har gemensamt ansvar för att bedriva en verksamhet i enlighet med Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära.

Tidigare behandling i kyrkomötet

Kyrkomötet 2013 beslutade att avslå fyra motioner 2013:1–4 i vilka det föreslogs att det skulle införas en förklaring av kyrkans grundläggande uppgift, närmare bestämt en förklarande text till varje aspekt av den grundläggande uppgiften. Organisationsutskottet tolkade motionärens förslag som att förslagen avsåg tillägg till inledningstext. Utskottet angav i sitt betänkande O 2013:3, med hänvisning till Läronämndens yttrande, att kyrkoordningens reglering av den grundläggande uppgiften medvetet är utformad för att ge tolkningsutrymme för lokal och regional tillämpning. Utskottet hänvisade vidare till Kyrkorättsutskottets yttrande och angav att det är viktigt att det tydligt framgår även av kyrkoordningen att den grundläggande uppgiften är en sammanhållen uppgift med fyra aspekter på kyrkans liv och uppdrag och att det inte går, vare sig praktiskt eller teoretiskt, att dra några skarpa gränser mellan dessa. Slutligen framhöll utskottet att inledningstexterna i kyrkoordningen tillkom genom ett gediget arbete i den teologiska expertgruppen och efter omfattande remittering och noggranna överväganden i kyrkostyrelsen och kyrkomötet. Utskottet menade att det var uteslutet att anta de föreslagna textförslagen utan motsvarande beredning och föreslog avslag på motionerna, vilket även blev kyrkomötets beslut.

Den grundläggande uppgiften

I såväl 4 § i lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan som i 2 kap. 1 § och i inledningstexten till andra avdelningen i kyrkoordningen; *Församlingarna*, anges att församlingens grundläggande uppgift är att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. Den grundläggande uppgiften är skriven i singularis vilket tydliggör att det handlar om en uppgift som i sig består av fyra huvuddelar. Den teologiska expertgruppen anförde under utredningsarbetet att det vare sig praktiskt eller teoretiskt gick att dra några skarpa gränser mellan uppgifterna utan att det var fråga om olika överlappande aspekter på kyrkans liv och uppdrag. (SOU 1997:41 *Rättslig reglering* sidan 182)

Det första stycket i inledningstexten till andra avdelningen i kyrkoordningen; *Församlingarna*, har följande lydelse.

Svenska kyrkan framträder lokalt som en församling. Denna är den primära enheten inom kyrkan. Församlingens grundläggande uppgift är att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. Syftet är att människor ska komma till tro på Kristus och leva i tro, en kristen gemenskap skapas och fördjupas, Guds rike utbreddas och skapelsen återupprättas. Allt annat som församlingen utför är stöd för och en konsekvens av denna grundläggande uppgift.

Barnkonsekvensanalys

Enligt kyrkoordningen finns en särskild typ av analys som ska göras i beredningsskedet av ärenden inför beslut, nämligen barnkonsekvensanalys. Sedan den 1 januari 2013 gäller krav på barnkonsekvensanalyser i beredningsskedet av ärenden inför beslut på lokal- och regionalplanet och att barnens perspektiv utifrån en barnkonsekvensanalys ska beaktas i församlingsinstruktionens pastorala program. Bestämmelser om detta finns i kyrkoordningens 3 kap. 22 §, 7 kap. 11 § och 57 kap. 5 §. Vidare ska på nationell nivå en barnkonsekvensanalys göras inför beslut i kyrkostyrelsen enligt 12 kap. 3 § i kyrkoordningen samt instruktionen för kyrkostyrelsen.

Beslutet om att införa krav på barnkonsekvensanalyser fattades av 2012 års kyrkomöte, med bakgrund i ett par motioner från 2009 (motion 2009:9 och 2009:55). Motionärerna menade att genomförandet av barnkonsekvensanalyser inför beslut är viktigt, bl.a. eftersom Svenska kyrkans verksamhet ska genomsyras av barnkonventionens grundtankar. Kyrkomötet beslöt att bifalla merparten av motionärernas förslag, i enlighet med vad som framförts i Kyrkolivsutskottets betänkande 2009:6 och uppdrog därmed till kyrkostyrelsen att utreda och återkomma till kyrkomötet med förslag på en paragraf om barnkonsekvensanalys att införas i kyrkoordningen. Kyrkostyrelsen återkom till kyrkomötet 2012 och angav bl.a. följande i sin kyrkoordningsskrivelse KsSkr 2012:3, sidan 12.

Kyrkostyrelsen ser det som angeläget att barnkonsekvensanalyser blir en naturlig del i beredningen av ärenden som beslutas i Svenska kyrkan på dess olika nivåer. För att åstadkomma detta är det, som också framhålls av bland andra Svenska kyrkans unga, viktigt att kravet på barnkonsekvensanalys framgår av kyrkoordningen. I annat fall riskerar arbetet med barnkonsekvensanalyser att inte prioriteras i tillräckligt hög grad. Därför föreslår kyrkostyrelsen nu bestämmelser om genomförande av barnkonsekvensanalyser på alla nivåer inom kyrkan.

Kyrkomötet 2013 behandlade motion 2013:14 med förslag om att barnkonsekvensanalysen borde stärkas, t.ex. genom att en barnkonsekvensanalys borde finnas med vid utskottsbehandlingen i kyrkomötet. Kyrkomötet avslog motionen efter förslag från Kyrkorättsutskottet; se betänkande Kr 2013:5. Även till årets kyrkomöte föreligger en motion med förslag om barnkonsekvensanalyser i kyrkomötets beredningsarbete, motion 2016:74. Det föreligger även en motion om införande av miljökonsekvensanalys, motion 2016:3.

Kyrkostyrelsen har i sin skrivelse KsSkr 2016:1 *Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2017–2019*, sidan 18, aviserat att en utvärdering av det arbete som hittills gjorts med barnkonsekvensanalyser i Svenska kyrkan ska påbörjas under perioden. De erfarenheter och lärdomar som analyserna bidragit till i stift och församling ska summeras och lyftas fram, i syfte att säkra och utveckla arbetet.

Utskottets överväganden

Motion 2016:11

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2016:11.

Utskottet anser att frågan om volontärers möjligheter till engagemang i Svenska kyrkan är angelägen och en framtidsfråga. Utskottet delar motionärens uppfattning om att volontärers delaktighet i kyrkans verksamhet handlar om mer än att minska kostnader och effektivisera verksamheten – det handlar om att manifestera en

kyrkosyn. Det är enligt utskottets mening viktigt att kyrkan kontinuerligt arbetar för att finna och vidmakthålla former för att på bästa sätt ta till vara det engagemang som människor är beredda att bidra med i kyrkans verksamhet. Satsningar på att utbilda anställda i att leda ideella medarbetare kan, som utskottet ser det, vara en framgångsfaktor. Utskottet ser därför positivt på att just sådana satsningar har betonats när kyrkostyrelsen, som framgått ovan, lyft fram ideellt engagemang som ett viktigt område i skrivelsen *Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2017–2019* (KsSkr 2016:1).

När det gäller förslaget i motion 2016:11, om att göra ett tillägg i en av inledningstexterna i kyrkoordningen, menar dock utskottet att det inte är ett förslag som gynnar ideellt engagemang i praktiken. Ideellt engagemang måste växa fram och få sin näring i det egna lokala sammanhanget och är inte betjänt av sådant som kan uppfattas som påbud uppifrån. Både Läronämndens och Kyrkorättsutskottets yttrande talar med tydlighet för att motionen ska avslås. Mot bakgrund av det anförda föreslår utskottet att motion 2016:11 avslås.

Motion 2016:12

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2016:12.

Som utskottet framhållit i övervägandena ovan måste ideellt engagemang växa fram och få sin näring i det egna lokala sammanhanget. Volontärskap är inte betjänt av sådant som kan uppfattas som påbud uppifrån. Därmed inte sagt att det inte kan vara viktigt att i beredningsskedet reflektera över vilka konsekvenser ett beslut kan tänkas få för ideellt engagemang. Utskottet menar dock att detta inte ska formaliseras som ett obligatorium. Mot bakgrund av det anförda anser utskottet att kyrkostyrelsen inte ska ges något av de uppdrag som motionären föreslår i motion 2016:12. Utskottet föreslår därför att motionen avslås i sin helhet.

Uppsala den 29 september 2016

På Organisationsutskottets vägnar

Louise Callenberg, ordförande

Maria Adeteg, sekreterare

Beslutande: Louise Callenberg, ordförande, Claes Block, Aina Andersson, Anton Härder, Cecilia Clausen, Per Lindberg, Irma Carlsson, Maj-Lis Aasa, Olle Reichenberg, Kåge Johansson, Tomas Jansson, Birgit Kullingsjö, Bella Aune, Irene Oskarsson och Bo Hanson.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Roberth Krantz, Britt Sandström, Sven Gunnar Persson, Birgitta Wrede, Gunvor Vennberg, Johnny Lilja, Britt Kilsäter, Märta Brita Forsberg Svensson, Karin Forsell, Elsa Christersson och Markus Holmberg.

Biskoparna Sven-Bernhard Fast och Johan Dalman har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet
Läronämndens yttrande 2016:5y

Tillägg till kyrkoordningen avseende volontärskap

Läronämndens yttrande över motion 2016:11

I kyrkoordningen, Andra avdelningen, Inledning står det: ”Delaktigheten i de döptas och troendes allmänna prästadöme förenar alla i församlingen, vigda och ickevigda. Alla har tillsammans ansvaret för att församlingens grundläggande uppgift blir utförd.”

Motionen föreslår att den avslutande meningen ska lyda: ”Alla har tillsammans ansvaret för att församlingens grundläggande uppgift blir utförd på ett sådant sätt att volontärmedverkan befrämjas och eftersträvas.”

Läronämnden har tidigare yttrat sig över vikten av ökad delaktighet och innebörden av det allmänna prästadömet (Ln 2001:5y):

Dopet är den grundläggande vigningen till tjänst i kyrkan och ger delaktighet i kyrkans gemensamma uppdrag. Förtroendevalda, frivilliga medarbetare, anställda och de som vigs till uppdrag inom kyrkans vigningstjänst skall fullgöra de speciella uppdrag som de anförtratts i solidaritet med Svenska kyrkan och kyrkans tro, lära och bekännelse. Alla står i evangeliets tjänst och under dess auktoritet.

Läronämnden betonar att ideellt engagemang är väsentligt. Församlingens grundläggande uppgift utförs dock inte endast i det organiserade församlingsarbetet, utan framför allt i det kristna livet i vardagen. Därför innebär en förändring i enlighet med motionens förslag en begränsning av församlingens grundläggande uppgift.

Uppsala den 31 augusti 2016

På Läronämndens vägnar

Antje Jackelén, ordförande

Jenny Sjögren, sekreterare

Närvarande: Ärkebiskop Antje Jackelén, ordförande, biskop Ragnar Persenius, biskop Martin Modéus, biskop Åke Bonnier, biskop Johan Dalman, biskop Mikael Mogren, biskop Fredrik Modéus, biskop Johan Tyrberg, biskop Per Eckerdal, biskop Sören Dalevi, biskop Eva Nordung Byström, biskop Hans Stiglund, biskop Sven-Bernhard Fast, biskop Eva Brunne, Eva-Lotta Grantén, Anna Karin Hammar, Margarethe Isberg, Karin Johannesson, Håkan Möller, Jesper Svartvik och Kristin Zeiler.

Tillägg till kyrkoordningen om betydelsen av volontärskap

Till Organisationsutskottet

Kyrkorättsutskottets yttrande över motion 2016:11.

I motionen föreslås att det i kyrkoordningen ska införas en ändring i inlednings-
texten till andra avdelningen. Ändringen innebär att alla har tillsammans ansvaret för
att församlingens grundläggande uppgift blir utförd på ett sådant sätt att volontär-
medverkan befrämjas och eftersträvas.

Av kyrkoordningens inledning framgår bl.a. följande:

Inledningarna innehåller inte några bestämmelser. Dessa återfinns
endast i de efterföljande paragraferna. När bestämmelserna tillämpas
ska inledningarna fungera som teologiska motiveringar till bestäm-
melserna och kan därmed bli av betydelse för tolkningen. Det är dock
inte möjligt att enbart på grundval av vad som står i en inledningstext
avgöra vad som gäller rättsligt eller pröva om någon har brutit mot
kyrkans ordning. Den gällande ordningen finns i bestämmelserna.

Vid kyrkomötet 2011 konstaterade Kyrkorättsutskottet (Kr 2011:15y) att inlednings-
texternas prägel är teologisk. Kyrkorättsutskottet har också tidigare konstaterat
(Kr 2013:6y) att en ändring i kyrkoordningen ska vara så beredd som dess beskaf-
fenhet kräver och att en ändring ska ha möjlighet att stå sig över tid för att ge en
kontinuitet i regelverket.

Kyrkorättsutskottet noterar att den i motionen föreslagna ändringen inte tidigare
har varit föremål för utredning, remissbehandling eller annan liknande granskning.
Det är därför svårt att fullt ut överblicka och bedöma förslagets kyrkorättsliga
konsekvenser.

Mot bakgrund av vad som nu anförts finner Kyrkorättsutskottet att den före-
slagna ändringen inte kan anses vara så beredd som dess beskaffenhet kräver.

Utan att en mer omfattande beredning görs, avstyrker Kyrkorättsutskottet att för-
slaget i motion 2016:11 införs i kyrkoordningen.

Uppsala den 28 september 2016

På Kyrkorättsutskottets vägnar

Anders Roos, ordförande

Joakim Lindström, sekreterare

Beslutande: Anders Roos, ordförande, Jenny Thor, Maria Lagerman, Sten-Arne
Burman, Christina Andersson, Björn Andersson, Berit Bornecrantz Dias, Gunvor
Torstensson, Boel Johansson, Sven Esplund, Suzanne Fredborg, Gunilla Blom,
Conny Tyrberg, Peder Fohlin och Margareta Karlsson.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Sebastian Clausson, Manilla Bergström, Sofia Särdaqvist, Hans Weichbrodt, Claes-Johan Bonde, Christina Blomqvist, Asta Matikainen Lecklin, Georg Lagerberg, Per-Olof Jacobsson, Ann-Christine From Utterstedt, Mikael Eskilandersson, Birgitta Sedin och Lars Larsson.

Biskop Åke Bonnier har deltagit i utskottets överläggningar.